

Fővárosi Törvényszék

Az ügy száma: 106.K.702.216/2025/21.
Felperes: Audax Renewables Kft.
(1139 Budapest, Fiastyúk utca 4-8. vagy 1037 Budapest, Szépvölgyi út 35-37.)
A felperes képviselője: Szecskay Ügyvédi Iroda
(1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 16-17., eljáró ügyvéd: dr. Grósz Katalin)
Alperes: Közbeszerzési Hatóság Közbeszerzési Döntőbizottság
(1026 Budapest, Riadó utca 5.)
Az alperes képviselője: Dr. Szathmári Réka kamarai jogtanácsos
I. rendű alperesi érdekelt: Dél-Pest Megyei Víziközmű Zrt.
Az I. rendű alperesi érdekelt képviselője: (Gyál, Körösi út 190.)
Dr. Ács és Társa Ügyvédi Iroda
(1067 Budapest, Podmaniczky utca 35. III/16.,
eljáró ügyvéd: dr. Ács Balázs és dr. Nagy-Bodonyi Réka)
II. rendű alperesi érdekelt: Közbeszerzési Hatóság Elnöke
A II. rendű alperesi érdekelt képviselője: (1026 Budapest, Riadó utca 5.)
Dr. Bencze Bálint Ügyvédi Iroda
(1136 Budapest, Raoul Wallenberg utca 7.,
eljáró ügyvéd: dr. Bencze Bálint)
A per tárgya: közbeszerzési ügyben hozott D.87/22/2023. számú határozat jogszerűségének vizsgálata

Í t é l e t:

A bíróság a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesi érdekeltnek 3.810.000 (hárommillió-nyolcszázötvenezer) forint, a II. rendű alperesi érdekeltnek 508.000 (ötszáznyolcezer) forint perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy az esedékesség napjáig fizessen be az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi számlájára 30.000 (harmincezer) forint eljárási illetéket.

A Fővárosi Törvényszék tájékoztatja a felperest, hogy a fizetendő illeték a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az ítélet alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az I. r. alperesi érdekelt – mint ajánlatkérő – 2020. december 14-én a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) Második rész 81. § (1) bekezdése szerinti nyílt közbeszerzési eljárást folytatott le „Villamos energia beszerzése 2021-2023” tárgyában. A beszerzés becsült értéke: 1.000.593.750 Ft (EKR001220692020). Az eljárás nyertese a felperes lett.
- [2] A felek között a villamosenergia ellátási szerződés megkötésére 2021. április 12-én került sor. A felek az ellenszolgáltatás ellenértékét, számítási metodikáját, fixálás lehetőségeit – a közbeszerzési dokumentumoknak megfelelően – a szerződés 4. pontjában rögzítették.
- [3] A szerződés 4.1.1. pontja szerint a villamos energia ellenértéke naptári éves fix HUF/kWh egységben a $P_{fix_n} = (HUDEX_{BL\ YR\ n} + S) \times EURHUF_{MNB}$ képlet alapján számított összegben kerül megfizetésre. A képletben a P_{fix_n} a fizetendő ár, a $HUDEX_{BL\ YR\ n}$ a mindenkor HUDEX magyar derivatív energiátörsdén publikált, a fixálás napját megelőző napi elszámolóár, a Spread értéke (S) az elszámolóárhoz viszonyított azon árazási különbözet, amelyet a felperes ajánlatában megajánlott (7,76 EUR/MWh), az $EURHUF_{MNB}$ a Magyar Nemzeti Bank honlapján közzétett, a fixálás napját megelőző napi euro devizaárfolyam.
- [4] A felek a szerződés 4.1.3. pontjában az I. r. alperesi érdekelt számára több, választásától függő árfixálási lehetőséget is biztosítottak.
- [5] A felperes kereskedői ajánlata alapján történő fixálást a 4.1.3.1. pont a következők szerint rögzítette: „A Kereskedő az általa javasolt fixálási napon, a következő, még nem fixált naptári éves időszakra vonatkozóan minden héten a 4.1.1. pont szerinti képlet alapján kalkulált ajánlatot ($P_{fix\ n} = HUF/kWh$) tesz közzé a Felhasználó részére az Energymarket24 Kft. által üzemeltetett Minitörsde energiabeszerzési rendszerben. Az ajánlatok megtétele minden héten, a Kereskedő által kiválasztott munkanapon 10:00 – 14:00 óráig történik, legalább 2 (kettő) óras érvényességi idővel. A Felhasználó a megadott érvényességi időn belül az ajánlatot a rendszerben történő elfogadással vagy a Kereskedő kapcsolattartójának küldött email-es visszaigazolással elfogadhatja.”
- [6] Az árfixálás másik módja felhasználói ajánlatkérés alapján volt lehetséges a 4.1.3.2. pont szerint: „A Felhasználó önállóan vagy az Energymarket24 Kft. kapcsolattartójának keresztül az adott ellátási időszakot megelőző időszakban bármely munkanapon 10:00 – 14:00 között fixálási ajánlatot kérhet a 4.1.1. pont szerinti képlet alapján. Felhasználó részére az ajánlatot az Energymarket24 Kft. által üzemeltetett Minitörsde energiabeszerzési rendszerben kell közzétenni. A Felhasználó a megadott érvényességi időn belül az ajánlatot a rendszerben történő elfogadással vagy a Kereskedő kapcsolattartójának küldött email-es visszaigazolással elfogadhatja.”
- [7] A szerződés 4.1.4.1. pontja rögzítette: „Amennyiben a 4.1.3.2. pontban szereplő Felhasználói ajánlatkérés alapján, a tárgy napot megelőző HUDEX elszámolóár és MNB devizaárfolyam által kalkulált ár a pillanatnyi beszerzési ár és a tárgyban MNB árfolyam kalkulációja alapján több mint 2%-kal eltér, a kereskedő kapcsolattartója ezt jelezheti írásban a megadott ajánlatadási időszakon belül (munkanapon 10:00-14:00 között) a Felhasználó és az Energymarket24 Kft. kapcsolattartója részére. Amennyiben az eltérés mértéke megalapozott és ténylegesen 2% feletti, a Kereskedőnek lehetősége van a pillanatnyi piaci árak és MNB árfolyam alapján fixálási ajánlatot tenni. (...) az így megadott ajánlat érvényességi ideje legalább 2 (kettő) óra, melyet Felhasználó a rendszeren belül vagy email-es visszaigazolással elfogadhat.”
- [8] A szerződés 4.1.4.3. pontja alapján: „Amennyiben a szerződéses időszak soron következő naptári éves időszakára (törtidőszak esetén az ellátás kezdeti időpontja) nem történik árfixálás a 4.1. pontok alapján, az adott éves termék (vagy törtidőszak esetén kezdeti időpontot lefedő

első negyedéves, havi termékek) utolsó kereskedési napjára vonatkozó elszámoló ár és devizaárfolyam alapján automatikusan kerül meghatározásra a fixált ár, változatlan képlet szerint.”

- [9] A szerződés 4.2. pontjában a felek abban állapodtak meg, hogy a 4.1. pontban fixált ellenérték a fixálásra vonatkozó időtartam alatt fix, indexálásra vagy bármilyen más módosításra lehetőség nincs. Az ellenérték feltétel nélküli egységes ár. Valamennyi csatlakozási pontra fix díj, amely nem köthető semmilyen más külföldi fizetőeszköz árfolyamához, sem a villamosenergia tőzsdei árakhoz, vagy egyéb tényező alakulásához.
- [10] A felperes a szerződés teljesítése során a 2022. február 17. és 2022. szeptember 8. napja közötti időszakban egyáltalán nem tett közzé ajánlatot a Minitőzsde energiabeszerzési rendszerben. 2022. szeptember 8-án a 2023. évre vonatkozóan (a 2023.01.01-2023.12.31. közötti ellátási időszakra) 251,56 Ft/kWh, a pillanatnyi beszerzési ár szerint kalkulált ajánlatot tett közzé 13:00:30 időpontban – a szerződésben írt 2 órás érvényesség helyett – 30 perces ajánlati kötöttséggel. Az I. r. alperesi érdekelt 2022. szeptember 8-án a Minitőzsde rendszerben rögzített árajánlatot elfogadta, lefixálta a 2023. évre vonatkozó villamosenergia mennyiség beszerzésének ellenértékeként.
- [11] A szerződéses felek között ezt követően jogvita alakult ki az egységár megfelelése és jogszerűsége tekintetében. Az I. r. alperesi érdekelt 2022. december 7-én jelezte a felperesnek, hogy a fixálás nem szerződészerű, mert a szerződés 4.1.3.1. pontjában foglalt előírás ellenére 2022.02.18. és 2022.09.07. között a 2023. évi ellátási időszakra vonatkozóan nem adott árfixálási ajánlatot; a 2 órás érvényesség helyett 30 perces rövidített időkeretet biztosított az ajánlat elfogadására; a kapcsolattartója az előző napon arról adott tájékoztatást, hogy az idei évben nem biztos, hogy több fixálási ajánlatot tudnak adni, ezért javasolja annak elfogadását; illetőleg az árkalkuláció nem a szerződés 4.1. pontja szerinti képlet alapján – az előző napi elszámoló ár figyelembevételével – történt, az egységár helyesen 223,86 Ft/kWh lenne. A felperes december 14-én elfogadta a 223,86 Ft/kWh egységár alkalmazását.
- [12] Az I. r. alperesi érdekelt felszólította a felperest a szerződésnek megfelelő új ajánlat rögzítésére a Minitőzsde rendszerben, amit a felperes megtagadott. Az I. r. alperesi érdekelt 2022. december 21-én – 2022. december 31-i hatállyal – felmondta a szerződést. A felek között a jogvitából eredően polgári per van folyamatban, melyben az I. r. alperesi érdekelt szerződésszegés miatt meghiúsulási kötbért, a felperes pedig alulvételezési villamosenergia ellenértéket követel a másik féltől.
- [13] Az I. r. alperesi érdekelt 2023. január 9-én bejelentéssel fordult a II. r. alperesi érdekelt felé, arra hivatkozással, hogy a felperes megszegte a szerződés 4.1.1. és 4.1.3.1. pontjait.
- [14] A II. r. alperesi érdekelt 2023. március 9-én hivatalbóli kezdeményezést terjesztett elő az alperesnél, amelyben kérte annak megállapítását, hogy az I. r. alperesi érdekelt és a felperes megsértették a Kbt. 141. § (6) bekezdését, és kérte bírság kiszabását. Hivatkozása szerint a felek szerződésmódosításra irányuló egyező akaratát igazolja, hogy a felperes a szerződés 4.1.3.1. pontjában foglaltaktól eltérően 2022. február 17. és 2022. szeptember 8. napja közötti időszakban ajánlatot egyáltalán nem tett közzé, majd az I. r. alperesi érdekelt 2022. szeptember 8. napján annak ellenére fogadta el a felperes ajánlatát, hogy a közzétett ár nem a megfelelő értéken került fixálásra, az ajánlat pedig 2 órás érvényességi idő helyett 30 perces érvényességi idővel került közzétételre. Mivel a felek az ajánlat szerződés szerinti közzétételének megváltoztatásával az eredeti szerződéses feltételektől lényegesen eltérő érdemi feltételeket határoztak meg, a szerződést lényegesen módosították, ami a Kbt. 141. § (6) bekezdésébe ütközik. A szerződésmódosítást nem alapozta meg a Kbt.-ben rögzített más szerződésmódosítási jogalap sem.

Az alperes határozata

- [15] Az alperes 2025. április 27-én kelt D.87/22/2023. számú határozatával a hivatalbóli kezdeményezés alapján megállapította, hogy az I. r. alperesi érdekelt és a felperes megsértette a Kbt. 141. § (6) bekezdését, ezért velük szemben – a Kbt. 165. § (6) bekezdés *e*) pont alapján – 100.000 - 100.000 forint bírságot szabott ki.
- [16] Indokolása szerint a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanácsnak a közbeszerzési eljárások eredményeként megkötött szerződések Kbt. szerinti módosításával, valamint teljesítésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 2023. május 25-i útmutatója (a továbbiakban: Útmutató) alapján, a Kbt. 2. § (8) bekezdése értelmében a közbeszerzési szerződésekre is a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) rendelkezéseit kell alkalmazni a Kbt.-ben foglalt eltérésekkel. A közbeszerzési szerződés módosításához is szükséges – a Ptk. 6:191. § (1) bekezdésének megfelelően – a felek egybehangzó akarata, közös megegyezése. A szerződés módosításának minősül az eredeti szerződéses feltételektől – amelyek közé a műszaki dokumentumok, specifikációk is beletartoznak – történő bármely, az ajánlattevő és az ajánlatkérő közös megegyezésével történő tényleges eltérés, függetlenül attól, hogy azt a felek írásba foglalták-e.
- [17] Figyelemmel arra, hogy a felek a jogorvoslati eljárás során hivatkoztak arra, hogy közöttük nem állt fenn akarategység, amely a szerződésmódosítás elengedhetetlen feltétele, vizsgálta az akarategység fennállását. Az akarategységnek a megegyezés időpontjában kell fennállnia, és annak adott pillanatban való létrejöttét nem teszi semmissé a felek álláspontjának későbbi megváltozása. Az I. r. alperesi érdekelt elismerte, hogy a 2022. szeptember 8-án történt árrögzítési megállapodás jogszabályba ütköző módon került megkötésre. A felperes e körben arra hivatkozott, hogy „kölcsonös és egybehangzó akaratkifejezés” kizárólag azért állt fenn, mert ilyen rövid határidővel tudta beszerezni ő is a szerződés teljesítéséhez szükséges mennyiségi fedezetét. A felek nyilatkozatai alapján mindkét szerződő fél részéről fennállt az akarategység a 2022. szeptember 8-án 30 perc érvényességi időre biztosított ajánlat elfogadása tekintetében. A felperes 2022. február 17. és 2022. szeptember 8. napja között egyáltalán nem tett közzé ajánlatot. Az I. r. alperesi érdekelt e tekintetben vitatta a jogsértés bekövetkezését, ugyanakkor azt nyilatkozta, hogy a villamosenergia piac kiszámíthatatlansága miatt méltányolta a kérelmezett eljárását, tehát ténylegesen elfogadta azt, hogy a felperes ebben az időszakban nem tett közzé ajánlatot, amely alapján megállapítható, hogy a felek között akarategység jött létre. Így azzal, hogy a felperes a szerződés 4.1.3.1. pontjában foglaltaktól eltérően 2022. február 17. és 2022. szeptember 8. napja közötti időszakban ajánlatot egyáltalán nem tett közzé, és azt az I. r. alperesi érdekelt méltányolta, valamint 2022. szeptember 8. napján annak ellenére fogadta el a felperes ajánlatát, hogy a közzétett ár nem a megfelelő értéken került fixálásra, az ajánlat pedig 2 óra helyett 30 perces érvényességi idővel került közzétételre a Minitőzsde energiabeszerzési rendszerben, a felek a Kbt. 141. § (6) bekezdésébe ütközően módosították a szerződést.
- [18] Megvizsgálta, hogy a szerződésmódosítás a Kbt. 141. §-ának valamely rendelkezése alapján jogszerűnek minősíthető-e.
- [19] Megállapította, hogy „A tényállásban foglaltak és a felek nyilatkozatai alapján a felek szerződésmódosítása nem közvetlenül érintette az ellenszolgáltatást, így a Kbt. 141. § (2) bekezdés *a*) és *b*) pontjában foglalt azon feltétel teljesült, a szerződésmódosítás következtében a szerződés nettó értéke nem érte el az uniós értékhatárt, azonban az ellenérték növekedése elérte az eredeti szerződéses érték 10 %-át.” Ezért nem valósult meg a Kbt. 141. § (2) bekezdésében megfogalmazott felmentő feltételek együttese.
- [20] A Kbt. 141. § (4) bekezdés *a*) és *b*) pontjai az ügyben nem voltak alkalmazhatók. A Kbt. 141. § (4) bekezdés *c*) pontjának *ca*) alpontja szerinti feltétele megvalósult, mert a 2022-ben kialakult, széles körben ismertté vált rendhagyó piaci körülmény nem volt előre látható. A *cb*) alpont szerinti feltétel azonban nem valósult meg. A felek a szerződéskötést megelőzően úgy határozták meg a szerződéses feltételeket, hogy az árváltozás ne teremtsen jogalapot a szerződésmódosításra. Tény az, hogy a felperes 2022. február 17. és 2022. szeptember 8.

napjai között nem heti rendszerességgel, hanem csupán egy ajánlatot tett közzé, és a 2022. szeptember 8. napján közzétett ár tekintetében 2 óra érvényességi idő helyett 30 perces érvényességi idő állt az ajánlatkérő rendelkezésére, amely nem egyezik a közbeszerzési szerződésben foglaltakkal. A szerződésmódosítás eredményeképpen a felperes az eredeti szerződéses feltételekhez képest nem heti rendszerességgel tett közzé ajánlatot, továbbá 2022. szeptember 8. napján közzétett ár tekintetében 2 óra érvényességi idő helyett 30 perces érvényességi időt biztosított, amely megváltoztatta a korábbi szerződés rendjét, a szerződés általános jellegét. Következésképpen nem teljesültek a Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pontjában foglalt feltételek sem.

- [21] A Kbt. 141. § (6) bekezdése abban az esetben teszi lehetővé a szerződésmódosítást, amennyiben a módosítás nem lényeges. A Kbt. 141. § (6) bekezdés a) pontja szerint minden esetben lényeges a szerződésmódosítás, amennyiben olyan feltételeket határoz meg, amelyek, ha szerepeltek volna a szerződéskötést megelőző közbeszerzési eljárásban, az eredetileg részt vett ajánlattevőkön kívül más ajánlattevők részvételét vagy a nyertes ajánlat helyett másik ajánlat nyertességét lehetővé tették volna. A felek megváltoztatták a szerződésben foglalt ajánlattétel rendjét 2022. február 17. és 2022. szeptember 8. napjai között és 2022. szeptember 8. napján a közbeszerzési szerződésben rögzített érvényességi időt, ez a változtatás lényegesnek minősül, amely a szerződéses feltételeket oly mértékben befolyásolja, hogy nem zárható ki, hogy a közbeszerzési eljárásban más ajánlattevők is részt vettek volna. A fentiek alapján a közbeszerzési szerződés módosítására Kbt. 141. § (6) bekezdésének rendelkezéseibe ütközően került sor.

A kereset, a védírat és az érdekeltek nyilatkozatai

- [22] A felperes a határozatot keresettel támadta, kérve annak megváltoztatását akként, hogy a bíróság a Kbt. 165. § (2) bekezdésének b) pontja alapján állapítsa meg a jogsértés hiányát és mellőzze a bíróság kiszabását. Az alperessel szemben perköltséget is igényelt.
- [23] Hivatkozása szerint a határozat sérti az Ákr. 62. § (1) és (4) bekezdéseit, mert a határozat alapját képező tényállást a bizonyítékok nem támasztják alá; az Ákr. 81. § (1) bekezdését, mert az alperes az indokolási kötelezettségének nem tett eleget; a határozatban megállapított tényállás és annak jogi minősítése alaptalan elsődlegesen azért, mert a szerződés módosítására nem került sor, másodlagosan, mert ha a szerződés módosítása a három sérelmezett tényállási elem valamelyike tekintetében mégis megtörtént, az megfelelt a Kbt. 141. § (2), (4) és (6) bekezdéseiben szabályozott „felmentő feltételeknek”, ezért a Kbt. 141. § (6) bekezdésének megsértését megállapítani nem lehetett. A pillanatnyi ár alkalmazása nem a szerződéstől eltérően történt, e körben a határozat a Kbt. 141. § (1) bekezdését sérti, ezért a Kbt. 165. § (2) bekezdés b) pontja alapján a jogsértés hiányát kellett volna megállapítani.
- [24] Az alperes a szerződés törvénysértő módosítására az alábbi körülményekből következtetett: a felperes a szerződés 4.1.3.1. pontjától eltérően az Ajánlatkérőnek 2022. február 17-e és 2022. szeptember 8-a között heti rendszerességgel nem tett árfixálási ajánlatot („első tényállás”); a 2022. szeptember 8-i árfixálási ajánlat tekintetében az elfogadási határidő a szerződés 4.1.3.1 pontjától eltérően nem 2 óra volt, hanem 30 perc („második tényállás”); és a 2022. szeptember 8-i árfixálási ajánlatát a felperes a szerződés 4.1.4.1 pontja szerinti „pillanatnyi ár”, és nem a szerződés 4.1.1 pontja szerinti „megelőző napi elszámoló ár” alapján tette meg („harmadik tényállás”).
- [25] A lényeges kérdés az volt, hogy a három tényállás alapján szerződésszegés vagy szerződésmódosítás történt-e, mert a kettő egymást kizárja. A szerződésmódosítás következménye a Kbt. 141. § (8) bekezdése alapján a semmisség, a szerződésszegés jogkövetkezményei „elengedésének” jogkövetkezménye legfeljebb – a Kbt. 142. §-a szerint – a Kbt. 2. § (1)-(4) bekezdései szerinti alapelvek sérelmének megállapítása lehet (semmisség megállapítása nélkül). A Kbt. is különbséget tesz a kettő között és azokat eltérő fejezetben

tárgyalja. A közbeszerzés alapján megkötött szerződéstől eltérő teljesítés nem minősülhet automatikusan tiltott szerződésmódosításnak, erre csak az érintett felek akaratát kifejező jognyilatkozatok alapos vizsgálatával lehet következtetni, jelen ügyben pedig sem írásban, sem szóban, sem ráutaló magatartással nem volt ilyen jognyilatkozat. A felek akaratagsága nem a szerződés módosításra irányult, hanem a szerződéstől eltérő teljesítés szerződésszegés alóli kimentése tekintetében állt fenn. Az alperes az elhatárolással az indokolásában nem foglalkozott, és egyáltalán nem vizsgálta azt, hogy a feleknek volt-e egyező akarata a három tényállás tekintetében, és ha volt, az mire irányult. Ezzel megsértette az Ákr. 81. § (1) bekezdését. A határozat 81. pontjában rögzített, az Útmutatón és a régi Kbt-n alapuló, bíróság által felül nem vizsgált, korábbi alperesi határozat nem lehet indoka annak a jogkövetkeztetésnek, hogy a felek a szerződést mindhárom tényállás tekintetében a Kbt. 141. § (6) bekezdésébe ütközően módosították. Az alperesi eljárásban tett nyilatkozatok és okirati bizonyítékok ennek ellentmondanak.

- [26] A felek az eljárás során a szerződésszegés/szerződésmódosítás kérdésében egymásnak ellentmondó nyilatkozatokat tettek. Azon két tényállási elem tekintetében – miszerint 2022.02.17.-09.08. között nem adott árfixálási ajánlatot, illetve, hogy a 2022.09.08-án adott ajánlat elfogadására 30 percet biztosított (a továbbiakban: 1. és 2. tényállási elem) – következetesen azt állította, hogy részéről olyan szerződéstől eltérő teljesítés történt, melynek okait az I. r. alperesi érdekelt méltányolta, vagyis a sikeres kimentésre tekintettel eltekintett a szerződésszegés jogkövetkezményeinek alkalmazásától. Az I. r. alperesi érdekelt azt állította, hogy ő megszegte a szerződést, ezért súlyos szerződésszegést állítva azt fel is mondta, majd kötbér iránt beperelte. Az árfixálási ajánlat összege kérdésében (3. tényállási elem) azt állította, hogy az megfelelt a szerződés 4.1.4.1. pontjának, de az I. r. alperesi érdekelt kérése alapján beleegyezett abba, hogy ehelyett a szerződés 4.1.3.1. pontja szerint számított összeg kerüljön alkalmazásra. Az I. r. alperesi érdekelt azt állította, hogy az árfixálás jogszabályba ütközően került megkötésre, nem felelt meg a szerződés szerinti képletnek, ezért a szerződést fel is mondta. Nem igaz, hogy az I. r. alperesi érdekeltnek „csak a fixálási ajánlat 2022. szeptember 8-i elfogadását követően volt lehetősége arra, hogy ellenőrizze az ár szerződés szerinti képletnek való megfelelőségét”. Az ajánlati ár ellenőrzésére a 2022. szeptember 8-i ajánlat elfogadására nyitva álló 30 perc alatt is lehetősége volt. A két nappal korábban, 2022. szeptember 6-án lefolytatott telefonbeszélgetés alapján ugyanis tudott arról, hogy „pillanatnyi áron” alapuló, vagyis a szerződés 4.1.4.1. pontja szerinti ajánlatot fog kapni. A telefonbeszélgetés során az I. r. alperesi érdekelt jogtanácsosa, Kovácsné dr. Molnár Anna kérte kifejezetten azt, hogy az ajánlatra ne pénteken (szeptember 9-én), és ne 12 óra után kerüljön sor. Tehát bőséges ideje volt arra, hogy a szerződés 4.1.1. pontja szerinti egyszerű árképlet alapján számítsa az ajánlattételre felkészüljön. Erre azért is lehetősége volt, mert a szerződés 4.1.3.1. pontja szerint, a szerződés teljesítésében energiabeszerzési tanácsadó, az Energymarket24 Kft. támogatta.
- [27] Amennyiben mégis lett volna szerződésmódosítás, az megfelelt a Kbt. felmentő feltételeinek. Szerződéstől eltérő teljesítés csak az 1. és 2. tényállási elem körében volt, ezért csak ezek tekintetében vizsgálhatók a törvénysértést kizáró feltételek.
- [28] A Kbt. 141. § (2) bekezdése kapcsán az alperes nem indokolta, hogy miből jutott arra a következtetésre, hogy az ellenérték növekedése elérte az eredeti szerződéses érték 10%-át. E megállapításának ellentmond a 84. pontban azzal, hogy a szerződésmódosítás nem közvetlenül érintette az ellenszolgáltatást. A szerződés általános jellegét az alperes már nem is vizsgálta. Mivel az alperes a felmentő feltételek hiányát nem bizonyította, azt teljesültnek kell tekinteni.
- [29] A Kbt. 141. § (4) bekezdés *a)* és *b)* pontjaiban meghatározott feltételek teljesülését megállapította az alperes.
- [30] A Kbt. 141. § (4) bekezdés *c)* pont *cb)* alpont tekintetében a határozat 91. pontjában tévesen állapította meg a felek szerződéses szándékát, mert az nem a termék ára érzékenységből

fakadó előre nem látható körülmények kiküszöbölése volt, ez az alkalmazott képletből nem vezethető le, ami az I. r. alperes érdekelt számára inkább jelentős kockázatot jelentett, mert az árfixálási ajánlatot mindig változó tényezők alapján kellett megtennie. Az I. r. alperesi érdekelt kifejezetten kockázatkereső magatartást tanúsított, mert 2021.04.22. és 2022.02.17.között 48 árfixálási ajánlatot utasított el. A szerződés 4.1.1. pontja szerinti árképleten alapuló árképzésre az első és a második tényállás szerinti, a szerződéstől eltérő teljesítésnek semmilyen hatása nem volt. Az árképzés szempontjából ezt a „jelleget” mindkét tényállás érintetlenül hagyta, az árképzés változatlan maradt. Ezért a határozat 93. pontjában rögzített azon következtetés, hogy az első és a második tényállás szerinti, a szerződéstől eltérő teljesítés „megváltoztatta a korábbi szerződés rendjét, a szerződés általános jellegét”, a szerződés 4.1.1. pontjában foglalt árképlet alapvető félreértelmezésén alapul, ezért alaptalan és jogszabálysértő. A Kbt. 141. § (4) bekezdés cc) alpontjára a határozat indokolást nem tartalmaz, de korábban az alperes azt rögzítette, hogy ezen feltételek nem közvetlenül érintették az ellenszolgáltatást. Ezért az alperes megalapozatlanul állapította meg, hogy a Kbt. 141. § (4) bekezdés szerinti felmentő feltételeket nem teljesültek.

[31] A Kbt. 141. § (6) bekezdése szerinti azon feltételt, hogy a módosítás lényeges, az alperes alaptalanul okszerűtlen értékeléssel állapította meg. A határozat 96. pontjában rögzített álláspontját nem támasztotta alá, az ellentmond a 90. pontjának, amelyben azt rögzítette, hogy az ajánlatkérő kellő gondossággal nem láthatta előre azt a körülményt, amely a szerződésmódosítást szükségessé teszi. Az orosz-ukrán háború által előidézett drámai energiapiaci válsághelyzetet a potenciális ajánlattevők sem láthatták előre, ezért az az ajánlati felhívással kapcsolatos magatartásukat nem befolyásolhatta. Az alperesi álláspont ezért csak találgatás, nem bizonyított, hogy a szerződésmódosítás lényeges lett volna, ezért az 1. és 2. tényállási elem tekintetében úgy kell tekinteni, hogy a Kbt. 141. § (6) bekezdése szerinti feltétel is teljesült.

[32] A harmadik tényállás, vagyis a 2022. szeptember 8-i árfixálás tekintetében nem volt a szerződéstől eltérő teljesítés, az a szerződés 4.1.3.2. és 4.1.4.1. pontja szerinti „pillanatnyi piaci árak és MNB árfolyam” alapján történt a „felhasználói ajánlatkérésre” vonatkozó szabályok alapján, ezt pedig az I. r. alperesi érdekelt 2022. szeptember 8-án elfogadta. Csak hónapokkal később, 2022 decemberében kezdte vitatni azt, hogy a felperes alkalmazhatta-e a szerződés ezen pontjait. A „pillanatnyi” árak alkalmazása az árfixálás semmisségét a Kbt. 141. §-a alapján semmiképpen sem eredményezhette, mert annak alkalmazását a szerződés 4.1.4.1. pontja kifejezetten megengedte, másrészt akkor sem következhet be semmisség, ha a 4.1.3.2. pontjában rögzített feltételek valóban nem álltak fenn, mert az csak egy esetleges szerződésszegéssel kapcsolatos jogkérdés lehet. Téves a határozat azon ténykövetkeztetése, amely szerint „a kérelmezett által közzétett ár nem a megfelelő értéken került fixálásra”, és ezáltal téves az a jogi következtetés is, amely szerint ez, vagyis a szerződés 4.1.4.1. pontjának az alkalmazása, a szerződés törvénysértő módosítását eredményezte volna. Akkor minősülhetne az alkalmazott árfixálás tiltott szerződésmódosításnak, ha olyan árfixálási módot alkalmazott volna, amire a szerződés alapján nem volt lehetőség, és ezt az I. r. alperesi érdekelt ennek ellenére fogadta volna el, de nem ez történt. Csak az I. r. alperesi érdekelt szerint volt jogsértő az árfixálás. Az I. r. alperesi érdekelt a polgári perben benyújtott keresetében nem állította, hogy az árfixálási ajánlat a Kbt. 141. §-a értelmében törvénysértő, és ezáltal semmis lett volna, szerződésszegésre hivatkozott. A jogsértés elismerését részéről kizárólag az az érdek motiválta, hogy – a tőzsdei ár árfixálást követő zuhanására tekintettel – a szerződéstől a 2023. évre megszabaduljon, egy új szerződés megkötésével a villamos energiához 2023-ban jóval kedvezőbb áron jusson hozzá, és ezen felül a felperestől még megíúsulási kötbért is kapjon. Alaptalan tehát a határozat 104. pontjában foglalt azon tényállítás, amely szerint „a kérelmezett [a felperes] által közzétett ár nem a megfelelő értéken került fixálásra”. Az arra vonatkozó vita, hogy a 4.1.4.1. pont alkalmazására a felperes jogosult volt-e vagy sem, a felek közötti polgári jogvitára tartozik, és abból a Kbt. 141. §-a

szerinti törvénysértő szerződésmódosítás akkor sem következhet, ha a 4.1.4.1. pont alkalmazására valóban nem volt lehetőség.

- [33] A védíratra tett észrevételében a felperes hivatkozott arra is, hogy bár a hivatalbóli kezdeményezés kizárólag a Kbt. 141. § (6) bekezdésének sérelmét állította, az alperes a Kbt. 141. § egyéb bekezdései szerint is elvégezte a vizsgálatát.
- [34] Az alperes védíratában a határozatában foglaltakat fenntartotta és a kereset elutasítását kérte. Perköltséget is igényelt, melyet – a csatolt költségjegyzéken – a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet (a továbbiakban: IM r.) 3. § (2) bekezdése alapján 200.000 forintban számított fel, 10 munkaóra alapján (kereset tanulmányozása, védírat elkészítése, iratanyag összeállítása különösen bonyolult ügyben).
- [35] Az I. r. alperesi érdekelt is a kereset elutasítását kérte. Perköltséget igényelt az IM r. 2. § (1) bekezdés *a)* pontja szerint 3 millió forint összegben azzal, hogy az ügyvédi iroda ÁFA körbe tartozik. Érvelése szerint a 2022. szeptember 8-i árfixálás (szerződésmódosítás) a Kbt. 146. § (6) bekezdésébe ütközött, az alperes határozata megalapozott. A felperes 2021. október 7-i e-mailjében arról tájékoztatta, hogy ezen a héten, illetve a következő hetekben nem tud majd ajánlatot tenni. A csatolt levelezésben látszik, hogy kérte a felperest, hogy minden héten kapjanak jelentést a tőzsdei viszonyok alakulásáról. 2022. szeptember 8-án nagyon rövid, mindössze 30 perces érvényességi időt szabott a felperes. Figyelemmel arra, hogy 2022. február 18. óta egyáltalán nem kapott ajánlatot, a felperes őt olyan helyzetbe hozta, hogy a kényszerhelyzetben kénytelen volt gyors döntést hozni és elfogadni az ajánlatot, amely azt eredményezte – bár ez nem állt szándékában –, hogy a Kbt. 141. § (6) bekezdésébe ütköző módon szerződést módosított a felperessel. Egyfelől a rendelkezésére álló 30 perces rendkívül rövid ajánlatfogadási idő alatt – lévén ő nem szakértő – esélye sem volt, hogy a szerződés 4.1.1. pontjában rögzített képlet alapján átszámolja az ajánlatot, másfelől okkal bízott abban, hogy a felperes helyesen alkalmazza a képletet. Tartott továbbá attól is, hogy ha ezt nem fogadja el, az adott évben már egyáltalán nem biztos, hogy kap ajánlatot, amely esetben viszont teljesen bizonytalanná vált volna, hogy a következő évben milyen áron tud villamosenergiát vásárolni. A szerződés 4.1.3.2. pontja alkalmazásának feltétele az, hogy pontosan megjelölje, melyik munkanapon kéri az ajánlatot, ilyen azonban a részéről nem történt, ilyet a felperes sem állít (csupán azt, hogy állítólag azt kérte, hogy ne pénteken és ne 12 óra után történjen). Ha a szerződés 4.1.4.1. pontja alkalmazható lenne, a felperesnek a 2%-ot meghaladó volumeneltérésről akkor is írásban tájékoztatnia kellett volna őt vagy az Energymarket24. Kft-t. Az árfixálás tehát kereskedői ajánlat alapján történt, a szerződés 4.1.3.1. pontja alapján. Az ár hibás volta miatt nincs a 2023-as évre olyan – a szerződés 4.1.1. pontjában megjelölt képlet alapján – a szerződés 4.1.4.1. pontjában előírt feltételrendszernek megfelelő fixálási ajánlat, amelyet elfogadott. A levelezések eredményeként 2022. december 14-én már a felperes is arra az álláspontra helyezkedett, hogy korábban rosszul számolt, és nem a szerződés vonatkozó rendelkezései szerint adott árfixálási ajánlatot. Mivel a felperes elzárkózott a szerződésszerű teljesítéstől, nem adott új ajánlatot, ezzel megszegte a szerződés 4.1.3., 8.3. és 8.3.2. pontjait, ami miatt felmondta a szerződést. Az alperes a szerződésmódosítás feltételei fennállásának, e körben pedig a felmentő feltételek fennállásának vizsgálatát – a Kbt. vonatkozó rendelkezései szerint – jogszerűen végezte el, és ennek eredményeként a Kbt. rendelkezéseivel összhangban ténybelileg és jogilag is megalapozott határozatot hozott.
- [36] A II. r. alperesi érdekelt az alperessel egyezően kérte a kereset elutasítását. Perköltséget igényelt az IM. r. 2. § (1) bekezdés *a)* pontja, valamint az 5. § (1) bekezdése és a csatolt ügyvédi megbízási szerződés alapján azzal, hogy jogi képviselő munkadíja óránként 40.000 Ft + ÁFA, amely összesen 10 ügyvédi munkaóra után merült fel (4 óra a kereset, a határozat, a védírat és az arra írott felperesi észrevételek átolvasása, 0,5 óra a perbelépés bejelentése, 1 óra a jogesetkutatás, 2,5 óra az észrevételek szerkesztése és a konzultáció, és 2 óra a tárgyalás).

- [37] Hivatkozása szerint az alperes a határozatot a tényállás megfelelő feltárása alapján, a jogszabályoknak megfelelő, okszerű és logikus következtetéssel hozta meg, és megfelelően megindokolta. A felperes tévesen állítja, hogy három „tényállás” valósult meg. A hivatalbóli kezdeményezés és a határozat (annak 104. pontjában írottak szerint) egyértelmű a tekintetben, hogy egyetlen szerződésmódosítás valósult meg egységes tényállás alapján. Pusztá keresetszerkesztési elv és nem anyagi jogi kérdés az, hogy a szerződésmódosítást jelentő körülményeket/eseménysort a felperes három elemre szétválasztva adta elő. A Ptk. és a Kbt. egymásra vonatkoztatott szabályai szerint a szerződésmódosítás létrejötte tekintetében a szerződést megkötő felek módosításra irányuló akarategységének a megegyezés időpontjában kell fennállnia. A szerződés módosításának minősül az eredeti szerződéses feltételektől – amelyek közé a műszaki leírás is beletartozik – történő bármely, az ajánlattevő és az ajánlatkérő közös megegyezésével történő tényleges eltérés, függetlenül attól, hogy azt a felek írásba foglalták volna. Ennek megfelelően az írásba foglalt szerződéses feltételektől eltérő teljesítés hallgatólagos elfogadása esetén az akarategység megállapítható. Ezt az elvet (az Európai Bíróság által Obshtina Razgrad C-441/22 és C-443/22. sz. egyesített ügyekben hozott határozatra is figyelemmel) az alperes is következetesen alkalmazza. A feltárt körülmények összességükben értékelve igazolják, hogy a szerződésmódosítás hatálya 2022.09.08. napján beállt, annak tekintetében a szerződéskötő felek akarategysége megállapítható. Mindezt nem befolyásolja, hogy az ajánlatkérő álláspontja később megváltozott és a módosítást jelentő körülményeket immár szerződésszegésnek tartja, mivel az akarategységnek a módosítás időpontjában kell(ett) fennállnia (Határozat 101. pont).
- [38] A szerződésmódosítás lényeges mivolta tekintetében a peres felek között nincs vita abban, hogy a módosítás következtében – figyelemmel az árfixálásra – az ellenérték növekedése a Kbt. 141. § (2) bekezdés *b*) pontjában rögzített értéket (az eredeti szerződés értékének 10%-át) meghaladja, így vizsgálандó a Kbt. 141. § (4) bekezdés *c*) pontjában foglalt, ún. felmentő feltételek fennállta. A beszerzési igény jellegére figyelemmel heti rendszerességgel történő ajánlat közzétételi kötelezettség megváltozása megváltoztatja a szerződés általános jellegét, egyben lényeges módosítást jelent, mert a hivatkozott előírás alkalmas volt arra, hogy befolyásolja a gazdasági szereplők ajánlattételi hajlandóságát. A szerződésmódosítás a felperes számára olyan előnyt biztosított, amelynek ismeretében – amennyiben a módosítás szerinti feltétel már a közbeszerzési eljárásban szerepelt volna – valószínűsíthető, hogy több gazdasági szereplő is nyújthatott volna be ajánlatot. Mindezt a Határozat 26., 93., 94. és 104. pontja tartalmazza. A szerződés általános jellegének megváltozását az alperes – a kereset IV/1.2.2. pontjában írottakkal ellentétben – nem az árképletre (az árszámítás módjára) alapította, hanem arra, hogy a szerződéskötő felek megváltoztatták (a) a szerződésben foglalt ajánlattétel rendjét 2022.02.17. és 2022.09.08. napjai között és (b) 2022.09.08. napján a szerződésben rögzített érvényességi időt (120-ról 30 percre). Erre figyelemmel az a kérdéskör, hogy az árképlet az ajánlatkérő részéről kockázatcsökkentő vagy épp kockázatkereső jellegű volt-e, a per eldöntése szempontjából indifferens.

A bíróság döntése és jogi indokai

- [39] A felperes keresete – az alábbiak szerint – alaptalan.
- [40] A bíróság a Kbt. 170. § (1) bekezdése alapján indított jogvitát a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 4. § (1)-(2) bekezdései, a (3) bekezdés *a*) pontja és az 5. § (1) bekezdése alapján közigazgatási peres eljárásban, nyilvános tárgyaláson bírálta el. A határozat jogszerűségét a Kp. 12. § (1) bekezdése alapján, a Kp. 2. § (4) bekezdése és 85. § (1) bekezdése értelmében a kereseti kérelem, a felek által előterjesztett kérelmek és jognyilatkozatok keretei között, a Kp. 85. § (2) bekezdése szerint a közigazgatási tevékenység megvalósításának – a határozat meghozatalának – időpontjában fennálló tények alapján vizsgálta. A tényállást a Kp. 78. § (2) bekezdésére figyelemmel a

rendelkezésre álló adatok, valamint a felek előadásának egybevetése alapján, a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékelve, a megelőző közigazgatási eljárásban megállapított tényállással összevetve állapította meg.

- [41] A támadott határozat jogszabálysértő voltát a Kp. 78. § (1) bekezdésére és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 265. §-ára figyelemmel a felperesnek kellett bizonyítania.
- [42] A bíróságnak abban a kérdésben kellett döntést hoznia, hogy az alperes jogsértően állapította-e meg azt, hogy az I. r. alperesi érdekelt és a felperes jogszabálysértően módosították a közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött vállalkozási szerződést. Ennek előkérdesét képezte, hogy a szerződéstől eltérő teljesítés a felek közötti szerződésmódosításnak vagy szerződésszegésnek minősült-e.
- [43] A bíróság kiemeli, hogy a szerződés megkötése és módosítása során a szerződéses szabadság csak korlátozottan érvényesül a közbeszerzési eljárások alapján megkötött szerződések esetén. A Ptk. rendelkezései a Kbt. 2. § (8) bekezdése szerint a Kbt.-ben foglalt eltérésekkel alkalmazandóak. A Kbt. 2. § (7) bekezdése szerint e törvény szabályaitól csak annyiban lehet eltérni, amennyiben e törvény az eltérést kifejezetten megengedi. E törvény rendelkezéseinek alkalmazásakor, valamint a jogszabályban nem rendezett kérdésekben a közbeszerzési eljárás előkészítése, lefolytatása, a szerződés megkötése és teljesítése, illetve a közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatos jogorvoslati eljárás során a közbeszerzésekre vonatkozó szabályozás céljával összhangban a közbeszerzés alapelveinek tiszteletben tartásával kell eljárni. Ezért a felek szerződés teljesítése során tanúsított magatartásának, nyilatkozatainak miként értékelése során nem hagyható figyelmen kívül, hogy a Kbt. megalkotására – a preambulumban is rögzítetten – a közpénzek hatékony felhasználásának átláthatósága és nyilvános ellenőrizhetőségének biztosítása, továbbá a közbeszerzések során a tisztességes verseny feltételeinek megteremtése érdekében került sor.
- [44] Figyelemmel arra, hogy a szerződést – a Kbt. 137. § (1) bekezdése alapján – a közbeszerzési eljárásban közölt, így a versenytársak előtt is ismert végleges feltételek, szerződéstervezet és ajánlat tartalmának megfelelően kell megkötni, a szerződés módosítása főszabály szerint tilos, mert sértené a verseny tisztaságát és az egyenlő esélyű ajánlattételt. A szerződés módosítására csak kivételes esetekben van lehetőség, mely eseteket a Kbt. – az uniós irányelveknek, így például az Európai Parlament és a Tanács 2014. február 26-i a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2014/24/EU Irányelvének 72. cikkének, vagy az Európai Parlament és a Tanács 2014. február 26-i a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2014/25/EU Irányelv 89. cikkének megfelelően – tételesen rögzíti és részletesen szabályozza.
- [45] A Kbt. 141. § (8) bekezdése – a jogalkotói célkitűzés és a közbeszerzési alapelvek érvényesítése érdekében – egyértelműen rögzíti, hogy a szerződés az e §-ban foglalt eseteken kívül csak új közbeszerzési eljárás eredményeként módosítható. A közbeszerzési szerződés tiltott módosításának jogkövetkezménye a Kbt. 147. § (8) bekezdése és a Kbt. 137. § (1) bekezdés a) pontja alapján, a Kbt. 137. § (2) és (3) bekezdései szerinti kimentő feltételek hiányában, a szerződésmódosítás semmissége. Rámutat a bíróság, hogy a Kbt. „A közpénzekkel való felelős gazdálkodás elvének érvényesítése a szerződés teljesítése során” cím alatt is szabályoz egy „sui generis” semmisségi okot olyan szerződésmódosításokra, amelyek arra irányulnak, hogy mentesítsék a nyertes ajánlattevőként szerződő felet az olyan szerződésszegés (illetve szerződésszegésbe esés) és annak jogkövetkezményei – ide nem értve a felmondás vagy elállás jogának gyakorlását – alkalmazása alól, amelyért felelős (illetve felelős lenne), vagy amely arra irányul, hogy az ajánlatkérő átvállaljon a nyertes ajánlattevőt terhelő többletmunkaköltségeket vagy indokolatlanul egyéb, a szerződés alapján a nyertes ajánlattevőt terhelő kockázatokat [Kbt. 142. § (3) bekezdés].

- [46] A fentiek alapján a közbeszerzési eljárásban megkötött szerződés teljesítése során a feleket a szerződés rendelkezésein túl a Kbt. rendelkezései is kötik, szerződésüktől jogszerűen még egyező akarattal is csak kivételes esetekben térhetnek el, a meg nem engedett eltérésnek a Kbt. szerinti súlyos jogkövetkezményei vannak, amelyek az ellenőrzésre feljogosított hatóságok hivatalbóli eljárása alapján akár az alperes eljárásában, akár egyes esetekben polgári perben is kikényszeríthetők.
- [47] A Kbt. 141. §-ának nem megfelelő szerződésmódosítás megállapítására és a polgári jogi igények érvényesítésén kívül annak jogkövetkezményei levonására – a Kbt. 137. § (1) bekezdés a) pontja és a Kbt. 147. § (8) bekezdése alapján, a szerződésmódosítás semmissége megállapítására is kiterjedően – a Kbt. 145. § (3) és (3a) bekezdései szerint az alperes rendelkezik hatáskörrel. Míg – a Kbt. 175. § szerinti perindítás esetén – a Kbt. 142. § (3) bekezdés szerinti szerződésmódosítás semmisségének megállapítására, a Kbt. 137. § (1) bekezdés szerinti jogsértés miatti semmisség jogkövetkezményeivel összefüggő polgári jogi igény, a közbeszerzésre, közbeszerzési eljárásra vonatkozó jogszabályok megsértésére alapított bármely egyéb polgári jogi igény érvényesítésére, szerződésmódosításnak nem minősülő szerződésszegés jogkövetkezményei érvényesítésére a polgári ügyekben eljáró bíróságnak van hatásköre. A felperes ezért alaptalanul vitatta az alperes hatáskörét arra vonatkozóan, hogy a szerződés teljesítésének közbeszerzési jogi értékelését, az ár alkalmazásának megfelelőségére is kiterjedően, elvégezze.
- [48] Annak vizsgálata során, hogy a felek szerződéstől eltérő teljesítése szerződésszegésnek vagy szerződésmódosításnak minősül-e és arra jogszerűen került-e sor, a bíróság az alábbi jogszabályi rendelkezésekre és joggyakorlatra volt figyelemmel.
- [49] A Kbt. hatálya alá tartozó szerződések esetében az írásbeliség kötelező formai követelmény. A Ptk. 6:6. § (2) bekezdése alapján, ha a jognyilatkozat meghatározott alakban tehető meg érvényesen, a jognyilatkozat módosítása is csak a meghatározott alakban érvényes, ugyanakkor a Ptk. 6:94. §-a szerint a szerződésnek a kötelező alakosság mellőzésével történt módosítása, megszüntetése vagy felbontása is érvényes, ha az annak megfelelő tényleges állapot a felek egyező akaratából létrejött. A Ptk. rendelkezéseit azonban – a fent már kifejtettek miatt – a Kbt. kógens előírásaira figyelemmel szükséges alkalmazni. A Kbt. alapelvei érvényesülésének biztosítását szolgálja, hogy ne legyen kizárható a Kbt. szerződésmódosításra vonatkozó szabályai megsértésének megállapítása abban az esetben, ha a felek írásbeli formakényszer hiányában közös egyetértéssel módosították a szerződés feltételeit. A Kúria is lehetségesnek találta a szerződéstől eltérő teljesítés szerződésmódosításként való értékelését a Kfv.38.151/2018. számú ügyben.
- [50] A Kúria a hivatkozott Kfv.38.151/2018/18. számú ítéletében rámutatott arra, hogy ahhoz, hogy az alperes szerződésmódosításként kezelje a szerződés eltérő tartalmú teljesítését, az alperesnek tényekkel, bizonyítékokkal és okszerű levezetéssel kell alátámasztania a felek közös megegyezésén alapuló szerződésmódosítás megtörténtét. A szerződésmódosítás Kbt.-beli szabályainak alkalmazhatósága szempontjából a fő kérdés a felek közötti akarategység valós megléte, vagyis az elhatárolás a szerződésszegés és a szerződésmódosítás esete között a polgári jogi szabályoknak megfelelően aszerint történhet, hogy a felek megegyezése a szerződéstől eltérő teljesítésre vonatkozóan megállapítható-e.
- [51] A bíróság a fentiek alapján egyetértett az alperessel és a II. r. alperesi érdekelttel abban, hogy a szerződés módosításának minősül az eredeti szerződéses feltételektől – amelyek közé a műszaki dokumentumok, specifikációk is beletartoznak – történő bármely, az ajánlattevő és az ajánlatkérő közös megegyezésével történő tényleges eltérés, attól függetlenül, hogy azt a felek írásba foglalták-e vagy sem.
- [52] Az alperes a határozata 78-79. és 99-100. pontjaiban egyértelműen rögzítette, hogy a Ptk. 6:191. § (1) bekezdése alapján azt vizsgálja, hogy a felek akarategysége fennállt-e a szerződésmódosításra. Majd a határozata 102-104. pontjaiban az iratok alapján az erre vonatkozó vizsgálatot is elvégezte. Ezért a felperes iratellenesen hivatkozott arra, hogy az

alperes az elhatárolással az indokolásában nem foglalkozott, és egyáltalán nem vizsgálta azt, hogy a feleknek volt-e egyező akarata a szerződéstől eltérő teljesítés tekintetében. Az Ákr. 81. § (1) bekezdésének megsértése ezért nem valósult meg.

- [53] A felek között a szerződéses felek magatartásának és nyilatkozatainak mikénti értelmezése is vitatott volt. Amennyiben a szerződésmódosításra vonatkozó egyértelmű írásbeli megállapodás nincs, a felek nyilatkozatainak körültekintő vizsgálata szükséges. A bíróság áttekintette a felek által hivatkozott bizonyítékokat, levelezést, a felperes ajánlattételét, annak I. r. alperesi érdekelt általi elfogadását és a felek ezt követően tett nyilatkozatait. Ezek alapján megállapította, hogy az I. r. alperesi érdekelt semmilyen formában nem kifogásolta azt korábban, hogy az aláírt közbeszerzési szerződésben foglalt heti rendszerességtől eltérően a felperes 2022. február 17. és 2022. szeptember 8. között – tehát az egy héthez képest viszonylag hosszú, mintegy fél évig tartó időszakon át – egyáltalán nem tett közzé ajánlatot. A jogorvoslati eljárásban kifejezetten akként nyilatkozott, hogy ő méltányolta a felperes ezen magatartását. Az alperes ebből okszerűen következtetett arra, az I. r. alperesi érdekelt elfogadta a felperes szerződéstől eltérő teljesítését (lényegében hétről-hétre), így ez az állapot a felek egyező akaratából jött létre és állt fenn.
- [54] A felperes 2022. szeptember 8-án a pillanatnyi piaci árak és MNB árfolyam alapján tett fixálási ajánlatot a szerződés 4.1.3. pontja szerinti 120 perces érvényességi idő helyett mindössze 30 perces érvényességi idő biztosításával. Az I. r. alperesi érdekelt írásban tett nyilatkozással az ajánlatot kifejezetten elfogadta. Ez egyúttal annak elfogadását is jelentette, hogy a felperes a szerződés 4.1.3. pontja szerinti kétórás ajánlati idő helyett csak a 30 percet biztosítja és azt az ajánlati árat adja. A 30 perces érvényességi idő – a felperes által sem vitatottan – a szerződéstől való eltérésnek minősül, amelyre vonatkozóan a felek kölcsönös és egybehangzó akaratnyilvánítása is megtörtént, mégpedig az I. r. alperesi érdekelt ajánlatot elfogadó nyilatkozatának megtétele időpontjában: 2022. szeptember 8-án.
- [55] A felperes vitatta, hogy a megajánlott ár a szerződéstől eltérően került meghatározásra, azt állította, hogy az megfelelt a szerződés 4.1.3.2. és 4.1.4.1. pontjainak. A bíróság megállapította, hogy a szerződés ezen pontjai akkor teszik lehetővé az előző napi elszámolóár alkalmazása helyett a pillanatnyi piaci ár alkalmazását a képletben, amennyiben az árfixálási ajánlatot a felhasználó – jelen esetben az I. r. alperesi érdekelt – kéri saját kezdeményezésére (az adott ellátási időszakot megelőző időszakban bármely munkanapon 10:00 – 14:00 között a 4.1.1. pont szerinti képlet alapján); a tárgynapot megelőző HUDEX elszámolóár és MNB devizaárfolyam által kalkulált ár a pillanatnyi beszerzési ár és a tárgyban MNB árfolyam kalkulációja alapján több mint 2%-kal eltér; a kereskedő, tehát jelen ügyben a felperes kapcsolattartója ezt írásban, a megadott ajánlatadási időszakon belül (munkanapon 10:00-14:00 között) a felhasználó (I. r. alperesi érdekelt) és az Energymarket24 Kft. kapcsolattartója részére is jelzi annak érdekében, hogy a tényleges eltérést a másik fél ellenőrizhesse. A szerződés külön kiemeli, hogy az így megadott ajánlat érvényességi ideje (is) legalább 2 (kettő) óra.
- [56] A felperes a fenti feltételek fennállásának bizonyítására mindössze egy telefonbeszélgetésre hivatkozott, amelynek megtörténtét ugyan az I. r. alperesi érdekelt sem vitatta, de azt már igen, hogy az árfixálási ajánlatot ő kérte volna. Állítása szerint azt a felperes kezdeményezte, és mindössze arról egyeztettek, hogy az ajánlattételre ne hétfőn és ne pénteken 14 óra után kerüljön sor. Ez pedig nem minősül határozott felhasználói kérésnek a bíróság megítélése szerint sem. A felperes azt sem igazolta, hogy kapcsolattartója írásban jelezte volna az I. r. alperesi érdekelt és az Energymarket24 Kft. kapcsolattartója részére a pillanatnyi piaci ár alkalmazásának azon feltételét, hogy a tárgynapot megelőző HUDEX elszámolóár és MNB devizaárfolyam által kalkulált ár a pillanatnyi beszerzési ár és a tárgyban MNB árfolyam kalkulációja alapján több mint 2% az eltérés. Mindezek alapján nem állt fenn a szerződés 4.1.3.2. és 4.1.4.1. pontjai alkalmazásának lehetősége. Ebből következően a felperes 2022. szeptember 8-ai árfixálási ajánlata a szerződés 4.1.3.1. pontja szerinti kereskedői ajánlatnak

minősült, ami viszont nem teszi lehetővé a „HUDEX_{BL YR n}” vagyis a mindenkori HUDEX magyar derivatív energiátörsdén publikált, a fixálás napját megelőző napi elszámolóár helyett a pillanatnyi beszerzési ár képletben való alkalmazását akkor sem, ha az eltérés több mint 2%. Az nem volt vitatott a felek között, hogy a megajánlott ár számítása a pillanatnyi beszerzési ár alkalmazásával történt. Ennek alapján az alperes helytállóan állapította meg azt is, hogy az I. r. alperesi érdekelt 2022. szeptember 8-án annak ellenére fogadta el a felperes ajánlatát, hogy a felperes által közzétett ár nem a megfelelő értéken került fixálásra. A felek akarategysége tehát a fixálási ár alkalmazása tekintetében is fennállt.

- [57] A szerződéstől eltérő teljesítés fenti három eleme egységesen vezetett ahhoz, hogy a felek az árfixálás rendjét az eredeti szerződéses feltételektől eltérően határozták meg. A szerződéstől eltérő árfixálás, a heti rendszerességű ajánlattétel több mint fél évig tartó elmaradásával és annak elfogadásával, majd a szerződéstől – árban és érvényességi időben is – eltérő árfixálási ajánlattétellel és annak elfogadásával, szerződésmódosításnak minősül. Kiemeli a bíróság, hogy a szerződésmódosítás ezen elemei egységet képeznek, mert azok mindegyike az árfixálás körében történt és együttesen vezettek a szerződés 4.1.3. pontjától eltérő teljesítéshez, ezért a bíróság szerint sem fogadható el a felperes által a keresetében felvázolt szétbontás és az egyes tényállási elemek külön-külön kezelése.
- [58] Az alperes helytállóan rögzítette a határozata 101. pontjában, hogy az akarategységnek a megegyezés időpontjában kell fennállnia, és arra nincsen hatással a felek álláspontjának későbbi megváltozása, sem annak indoka. A felperes a szerződésmódosításra irányuló akarategység hiánya alátámasztásául az I. r. alperesi érdekelt olyan nyilatkozataira hivatkozott, amelyek jóval a vitatott szerződésmódosítási események bekövetkezése után kerültek előadásra. Az I. r. alperesi érdekelt csak december 7-én, tehát az árfixálást követő harmadik hónapban hivatkozott arra, hogy az árfixálási ajánlattétellel a felperes szerződést szeptegett, és ezt követően került sor a szerződésszegés miatti felmondásra és perindításra is. Az azonban, hogy az ajánlatkérő miként értékeli utólag a saját és a szerződő partnere cselekményeit, az akarategység alperes általi értékelése során nem releváns, különös tekintettel a felek nyilatkozatainak egyértelmű időbeli elhatárolhatóságára. A szerződésszegés jogkövetkezményei alkalmazásától való eltekintés eleve tilalmazott, ezért a bíróság nem fogadta el azt a felperesi indokot, hogy a felek akarategysége a szerződéstől eltérő teljesítés szerződésszegés alóli kimentése tekintetében állt fenn.
- [59] Leszögezi a bíróság, hogy amennyiben a teljesítés a szerződés rendelkezéseitől oly mértékben tér el, amely a szerződés általános jellegét változtatja meg, amelyre új közbeszerzést kellene lefolytatni, és ezt a másik fél elfogadja, az a Kbt. kögens szabályai alapján csak jogsértő szerződésmódosításnak minősülhet, amelyért mindkét szerződő fél felelőssége az alperes által megállapítható.
- [60] Mindezek alapján a felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy 2022. szeptember 8-án nem történt szerződésmódosítás.
- [61] Ezt követően a bíróság azt vizsgálta, hogy az alperes értékelése hiányos volt-e, illetve az alperes tévesen állapította-e meg a Kbt. 141. § szerinti feltételek fennállásának hiányát.
- [62] A Kbt. 141. § (1) bekezdése szerint ezen alcím rendelkezéseit alkalmazni kell a szerződés felek – vagy az erre jogosult valamelyik fél – általi módosítására, valamint a felek jogviszonyának a szerződésben foglalt rendelkezéseknek megfelelő változására (a továbbiakban együtt: szerződésmódosítás). A Kbt. 141. § (2) bekezdése tartalmazza az ún. „de minimis” szabályt, amely lehetővé teszi a szerződésnek a (4) vagy (6) bekezdésben foglalt feltételek vizsgálata nélküli módosítását, „ha a módosítás eredményeként az ellenérték növekedése – vagy több módosítás esetén azok nettó összértéke – nem éri el az alábbi értékek egyikét sem: a) az uniós értékhatárt elérő értékű eredeti szerződés esetén az uniós értékhatárt; b) szolgáltatás, árubeszerzés és építési vagy szolgáltatási koncesszió esetén az eredeti szerződés értékének 10%-át, építési beruházás esetén az eredeti szerződéses érték 15%-át; valamint a módosítás nem változtatja meg a szerződés általános jellegét és illeszkedik az

eredeti szerződés jellegéhez. Ugyanezen szakasz (3) bekezdése a (2) bekezdés alkalmazási feltételeként előírja, hogy ezt a kedvezményt csak „arra a szerződésmódosításra lehet alkalmazni, amely a szerződés értékének változásával jár, a szerződéses jogviszony több elemét érintő módosítás esetén a módosítás azon elemeire, amelyek az érték változásával összefüggnek”. A „de minimis” módosítási lehetőség alkalmazhatóságának tehát több együttes feltétele van.

- [63] Tekintettel arra, hogy az alperes a határozat 84. pontjában nem fejtette ki, hogy milyen tények alapján állapította meg azt, hogy az ellenérték növekedése elérte az eredeti szerződéses érték 10%-át, a felperes a Kbt. 141. § (2) bekezdés alperesi értékelésének indokolási hiányosságára helytállóan mutatott rá. Az alperes azon megfogalmazása pedig nem felel meg maradéktalanul a jogszabálynak, hogy „a felek szerződésmódosítása nem közvetlenül érintette az ellenszolgáltatást”. A fenti rendelkezés szerint ugyanis „az érték változásával összefüggő” előírást alkalmazza, amely az alperesi meghatározásnál tágabb körű alkalmazást tesz lehetővé. A jelen ügyben az árfixálás módján változtattak a felek, amely összefügg a szerződéses érték változásával. Az alperesnek ezen pontban tett megállapítása tehát nem felel meg maradéktalanul az indokolás elvárható alaposságának. Ugyanakkor a felperes azt iratellenesen állította, hogy az alperes nem vizsgálta, hogy a módosítás megváltoztatta-e a szerződés általános jellegét. Az alperes az indokolásában más helyen ugyan (93. pontban), de egyértelmű megállapítást tett arra, hogy a felek szerződésmódosítása megváltoztatta a szerződés általános jellegét és azt is bemutatta, hogy miként látja ezt megvalósulni. A szerződés általános jellegének megváltozása pedig nemcsak a Kbt. 141. § (4) bekezdése szerinti szerződésmódosítás lehetőségét zárja ki, hanem a (2) bekezdés szerinti szerződésmódosítás lehetőségét is. Amennyiben ez az alperesi megállapítás helytállónak bizonyult, jelentőségét veszíti az a vita, hogy az eredeti szerződéses értékhez képest változott-e 10%-ot meghaladó mértékben a szerződéses érték. Az erre vonatkozó indokolás hiánya ezért nem hatott ki az alperesi döntés érdemére.
- [64] A Kbt. 141. § (4) bekezdése szerint a (2) bekezdésben szabályozott esetek mellett a szerződés – a (6) bekezdésben foglalt feltételek vizsgálata nélkül – új közbeszerzési eljárás lefolytatása nélkül módosítható, illetve módosulhat az alábbiak közül bármely esetben:
- a) ha a szerződés minden ajánlattevő számára előre megismerhető módon, egyértelműen rögzíti a szerződés meghatározott tartalmi elemei későbbi változásának (ideértve az opció gyakorlásának) pontos feltételeit és tartalmát. Az ilyen szerződéses feltételek azonban nem rendelkezhetnek olyan módosításokról, amelyek megváltoztatnák a szerződés általános jellegét;
 - b) az eredeti szerződő féltől további építési munkák, szolgáltatás vagy áruk beszerzése szükséges, amelyek nem szerepeltek az eredeti szerződésben, (...);
 - c) a következő feltételek együttes teljesülése esetén: *
- ca) a módosítást olyan körülmények tették szükségessé, amelyeket az ajánlatkérő kellő gondossággal eljárva nem láthatott előre;
 - cb) a módosítás nem változtatja meg a szerződés általános jellegét;
 - cc) az ellenérték növekedése nem haladja meg az eredeti szerződés értékének 50%-át. (...).
- [65] A fenti a) és b) pontok vonatkozásában a felperes iratellenesen állította, hogy „feltételek teljesülését” állapította meg az alperes. Az alperes nem találta azokat a jelen ügyben alkalmazhatónak, ami egyértelműen kiderül a határozat 86-87. pontjaiból: „a szerződés nem rögzítette, hogy később meghatározott tartalmi elemei változni fognak”; „a szerződés módosításra az eredetileg meghatározott beszerzés tárgya körében került sor, amely nem minősül további szolgáltatásnak”. Az alperes tehát okszerűen zárta ki ezen módosítási rendelkezések alkalmazásának lehetőségét.
- [66] A c) pont cb) alpont szerinti feltétel megvalósulása vonatkozásában a bíróság egyetértett az alperessel abban, hogy az árfixálás módja az eredeti szerződésben rögzítetthez képest lényegesen módosult azáltal, hogy a heti rendszerességű kereskedői ajánlattételt a felek több

mint fél évig nem alkalmazták, a 2022. szeptember 8-i ajánlattételkor a két órás érvényességi idő helyett 30 perces érvényességi időt alkalmaztak, amely megváltoztatta a korábbi szerződés rendjét a szerződés általános jellegét. Olyan irányadó ítélkezési gyakorlatról a bíróság sem bír ismerettel, ami egy ehhez hasonló jellegű és mértékű szerződéstől való eltérést nem tekintene a szerződés rendjét, általános jellegét nem érintőnek vagy lényegesnek. Az alperes nem a szerződés 4.1.1. pontja szerinti árképleten alapuló árképzésre vonatkozóan állapította meg a szerződéses jelleg megváltozását, a felperes iratellenes értelmezést vett alapul a kereseti hivatkozásában. A *cb*) alpont szerinti feltétel hiányában a Kbt. 141. § (4) bekezdés *c*) pontja sem adhatott jogszerű alapot a szerződésmódosításra. Továbbá a bíróság visszautal arra, hogy a szerződés általános jellegének megváltozására tekintettel a (2) bekezdés szerinti „de minimis” módosítás is kizárt volt, amit az alperes helytállóan állapított meg.

- [67] A Kbt. 141. § (6) bekezdése szerint a (2) és (4) bekezdésben szabályozott eseteken kívül, a szerződés új közbeszerzési eljárás lefolytatása nélkül akkor módosítható, ha a módosítás nem lényeges. A szerződés módosítása lényeges, ha az eredeti szerződéses feltételektől lényegesen eltérő érdemi feltételeket határoz meg. A módosítást mindig lényegesnek kell tekinteni, ha
- a*) olyan feltételeket határoz meg, amelyek ha szerepeltek volna a szerződéskötést megelőző közbeszerzési eljárásban, az eredetileg részt vett ajánlattevőkön (részvételre jelentkezőkön) kívül más ajánlattevők (részvételre jelentkezők) részvételét vagy a nyertes ajánlat helyett másik ajánlat nyertességét lehetővé tették volna;
 - b*) a módosítás a szerződés gazdasági egyensúlyát a nyertes ajánlattevő javára változtatja meg; vagy
 - c*) a módosítás a szerződés tárgyát az eredeti szerződésben foglalt ajánlattevői kötelezettséghez képest jelentős új elemre terjeszti ki.
- [68] A bíróság – a fentiekre is figyelemmel – egyetért az alperessel abban is, hogy a megváltozott szerződéses feltételek lényegesek voltak, az árfixálás eredeti szerződéses rendjéhez képest lényegesen kisebb lett a felperes kockázata, ez a szerződéses feltételeket oly mértékben befolyásolta, hogy nem zárható ki, hogy a közbeszerzési eljárásban más ajánlattevők is részt vettek volna.
- [69] A felperes érvelésére utalva a bíróság rögzíti, hogy az a körülmény, hogy a felek magatartása a kógens közbeszerzési jogi normák és irányadó egységes joggyakorlat alapján tiltott szerződésmódosítást valósított meg, nem zárja ki annak lehetőségét, hogy a felperes szerződési feltételektől eltérő teljesítését megvalósító – a 2022. szeptember 8-i ajánlatadással összefüggő és azt követő – magatartásait a polgári bíróság polgári jogi szempontok szerint vizsgálja és értékeli.
- [70] A fentiek alapján a bíróság a felperes teljeskörűen alaptalan keresetét – a Kp. 88. § (1) bekezdés *a*) pontja alapján – elutasította.
- [71] A bíróság a szerződésmódosítás semmissége kérdésében nem foglalhatott állást figyelemmel arra, hogy az alperes a Kbt. 137. § (1)-(3) bekezdései alapján a semmisség kérdésében nem hozott döntést és ennek elmaradásával kapcsolatosan nem fogalmazott meg indokolást sem, továbbá erre irányuló kereseti kérelem nem volt és ez a kérdés hivatalból nem vizsgálható.
- [72] A felperes pervesztes lett, ezért a bíróság a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 82. § (3) bekezdése és 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte az I. rendű alperesi érdekelt és a II. rendű alperesi érdekelt perköltségének megtérítésére a felszámított összegekkel azonos mértékben, melyet ügyvédi megbízási szerződéssel igazoltak, annak mérséklését a felperes nem kérelmezte. Az alperes részére a bíróság nem tudott perköltséget megállapítani figyelemmel arra, hogy azt az IM rendelet 3. § (2) bekezdésére alapította, amely jelen perben nem alkalmazható figyelemmel arra, hogy a kiszabott bírságra tekintettel az meghatározható pertárgyértékű.
- [73] Az illethekekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. § (1) bekezdés *h*) pontja alapján feljegyzett, az Itv. 45/A. § (1) bekezdésében meghatározott 30.000 forint

